

Bijlage 1. Activiteitenoverzicht per opgave

Inhoud

Opgave 1: De provincie Zuid-Holland wil een actieve speler blijven in Europa	2
Opgave 2: Benutten Europese Fondsen na 2020	3
Opgave 3: Brexit 2019	4
Opgave 4: Versterking Eurodeltametropool	5
Opgave 5: Klimaatbestendige Delta	6
Opgave 6: Transitie naar de “next economy”	7
Opgave 7: Versterking Aerospace cluster	8
Opgave 8: Versterking tuinbouwcluster in Zuid-Holland	9
Opgave 9: Behoud biodiversiteit en uitvoering Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	10
Opgave 10: Transitie naar een circulaire biobased economy	11
Opgave 11: Energiesystemen van de toekomst een stap dichterbij brengen	12
Opgave 12: Bevorderen van (duurzaam) transport	13

Opgave 1: De provincie Zuid-Holland wil een actieve speler blijven in Europa

Verantwoordelijk bestuurder:
Jeannette Baljeu

De provincie Zuid-Holland wil een actieve speler blijven in Europa. De maatschappelijke opgaven waar de provincie voor staat, spelen ook in andere Europese regio's. Een groot deel van de Europese wetgeving die van invloed is op de aanpak van deze maatschappelijke opgaven komt tot stand op Europees niveau. Om deze redenen bundelen we de krachten in Europese netwerken om deze opgaven gezamenlijk op te pakken.

Om deze maatschappelijke opgaven concreet aan te pakken zijn er fondsen uit Europese programma's beschikbaar. Hierop wil de Provincie ook invloed uitoefenen omdat deze fondsen bijdragen aan cofinanciering van innovatieve projecten die anders niet uitgevoerd zouden kunnen worden.

De provincie zet in op:

- het beïnvloeden van Europees beleid en regelgeving;
- het behartigen van de belangen van de regio samen met onze partners;
- het profileren van de regio in Brussel;
- het verstevigen van de banden met andere Europese regio's;
- het verwerven van Europese subsidies voor investeringen waarvan de regio profiteert

De provincie is actief op enkele prioritaire thema's, zoals beschreven in de Europastrategie Zuid-Holland (2015-2019). Het jaarplan 2018 bevat de activiteiten voor de opgaven die zijn gekoppeld aan de prioritaire thema's uit de Europastrategie. Activiteiten die volgen uit de opgaven in relatie tot Europa beschreven, die zicht bieden op de inzet in 2018.

Hoe doen we dat?

1. De kracht van de provinciale inzet in Europees verband wordt vergroot door strategische samenwerking te zoeken met diverse partners. Deze zijn per opgave/thema genoemd in de blokken hieronder. Vanuit een aantal netwerken en samenwerkingsverbanden wordt gewerkt aan sectoroverstijgende opgaven die meerdere beleidsvelden aangaan. Dit betreft:
 - *Het Comité van de Regio's (CvdR)*
 - *Het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) en de IPO Europa samenwerking*
 - *De samenwerking met de Randstadprovincies in Europa (Regio Randstad)*
 - *De Vlaams Nederlandse Delta (VND)*
 - *De samenwerking in Europa met de Economic Board Zuid-Holland (EBZ)*
 - *De Europa Samenwerking met de kustprovincies*
 - *Het netwerk van kustregio's "Conference of Peripheral Maritime Regions" (CPMR)*
2. Er wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk deelgenomen aan discussies over actuele ontwikkelingen zoals de Brexit, het cohesiebeleid, het Meerjarig Financieel Kader 2020 etc. die voor meerdere opgaven spelen
3. Er wordt jaarlijks en GS-werkbezoek georganiseerd aan Brussel (juni 2018).
4. Bestuurlijke deelname aan conferenties van bovengenoemde netwerken worden begeleid uit het team EU/IA.
5. De provincie neemt het voortouw bij de koppeling van Europese subsidie- en financieringsmogelijkheden aan de regionale opgaven. Binnen een aantal Europese subsidieprogramma's zijn wij medeverantwoordelijk voor toekenning van subsidies aan ingediende projecten.

Opgave 2: Benutten Europese Fondsen na 2020

Verantwoordelijk bestuurder:
Jeannette Baljeu

Opgave: Zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor rijkere regio's in transitie

Metropolitane regio's leveren een substantiële bijdrage aan de realisatie van Europese maatschappelijke opgaven. Europa draagt hier zelf aan bij via Europese fondsen. Dit moet ook na 2020 behouden blijven. Daarom zetten wij als een van de belangrijke groeimotoren van Europa in op een Meerjarig Financieel Kader (2020-2026) dat hier recht aan doet. In dat kader zijn voorstander van de oprekking van term grensregio's; een multifund benadering; een sterke Smart Specialisation Strategie (RIS 3) als aanjager van economische regionale groei; focus op excellentie en synergie met post H2020 en voor samenwerking over grenzen heen, ook met de minder ontwikkelde regio's.

Opgave in relatie tot Europa:

De lobby op de toekomst van de Europese Fondsen vindt parallel in Nederland en Europa plaats. Wij bepalen onze inzet samen met het rijk, andere provincies en de Management Autoriteiten. De basis voor de gezamenlijke inzet is geformuleerd In het zogenaamde non-paper "Hervorming ESI-fondsen; post 2020" hebben het Rijk, IPO, VNG en de Unie van Waterschappen in maart 2017 een aantal eerste uitgangspunten vastgelegd. Samengevat is hierin verwoord:

- Het belang van beleidscoherentie: meer focus op een kleiner aantal doelstellingen en meer synergie tussen EU-financieringsinstrumenten;
- Het belang van vereenvoudiging: vermindering van administratieve lasten die moet leiden tot meer efficiëntie en effectiviteit;
- De prioriteiten van het cohesiebeleid beter moeten aansluiten bij maatschappelijke vraagstukken en dat er zoveel mogelijk Europese toegevoegde waarde moet worden gegenereerd.

Voortbouwend op dit non-paper is de opgave in 2018 om nadere voorstellen te ontwikkelen om de Europese Investerings Fondsen als volwaardig investeringsbeleid voor alle EU-regio's in de post 2020 periode te behouden. Uitgangspunten hierbij zijn onder meer dat het cohesiebeleid zich specifiek moet richten op de Europese opgaven op het gebied van innovatie, klimaat en duurzame (economische) groei. Deze opgaven gaan regionale en landelijke grenzen te boven en zijn met name gebaat bij samenwerking tussen innovatieve clusters van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Geografische grenzen moeten daarom beperkt worden door onder andere het opschalen en samenvoegen van Interreg-regio's. Hierdoor ontstaat maximaal potentieel om de Europese opgaven te vervullen.

Via deze lobby, relevante netwerken en concrete projecten zullen de Zuid-Hollandse standpunten worden ingebracht.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Lobby vooral via het Interbestuurlijk Dossier Team van Rijk, gemeenten en provincies. PZH zal inzetten op het aanscherpen van de standpunten in het gezamenlijk position-paper van het Rijk en decentrale overheden.
2. Inbreng standpunt in relevante netwerken: CPMR, Comité van de Regio's, IPO, Randstad, Vanguard Initiative.

Opgave 3: Brexit 2019

Verantwoordelijk bestuurder:
Jaap Smit

Opgave: Toekomstbestendige Noordzee samenwerking onder veranderende omstandigheden

Samenwerking in Noordzeegebied is voor de provincie Zuid-Holland van grote waarde binnen diverse sectoren, zoals logistiek en transport, de regionale economie en land- en tuinbouw. De naderende Brexit heeft grote gevolgen voor deze sectoren. Het is daarom van belang om hierop te anticiperen en de belangen van de diverse sectoren en de regionale economie tijdig te borgen. Op dit gebied wordt actief samenwerking gezocht met IQ, EBZ, de RVO, CPMR North Sea Commission, Greenports, Havenbedrijf.

Ook voor de sector visserij zal Zuid-Holland samen met Flevoland, Noord-Holland en Zeeland opkomen voor de belangen van deze sector. Zuid-Holland neemt hierin geen leidende rol maar sluit aan bij de overige provincies.

Opgave in relatie tot Europa:

Via de lobby, relevante netwerken en concrete projecten zullen de Zuid-Hollandse standpunten worden ingebracht.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. In kaart brengen van de gevolgen van de Brexit voor de provincie Zuid-Holland.
2. De trekker zijn van een impact-analyse op sectorniveau.
3. Signaleren van kansen en bedreigingen n.a.v. de Brexit.
4. In Noordzee commissie (CPMR NSC) verband werken aan een Noordzee-samenwerking post-2020.
5. Volgen ontwikkelingen op gebied van visserij.

Opgave 4: Versterking Eurodeltametropool

Verantwoordelijk bestuurder:
Adri Bom-Lemstra

De drie kernregio's in de Eurodeltametropool (Randstad, Ruhrgebied en Vlaamse Ruit) zijn reeds met elkaar verbonden door fysieke en niet-fysieke stromen en netwerken. Hun transitie-opgaven (klimaat, energie, nieuwe economie) en daarbij horende bestuurlijke vraagstukken (hoe energie-onafhankelijk willen we zijn?) zijn deels vergelijkbaar. Het potentieel van de huidige netwerken worden in deze opgaves is nu nog onderbenut doordat ze sterk binnen de eigen grenzen en per opgave bekeken worden. Het rapport [Samenwerking in de Eurodeltametropool \(2017\)](#) beschrijft de kansen om met elkaar de opgaven aan te pakken én welke rol de provincies in deze kunnen pakken. Het rapport sluit aan op het gezamenlijke bod van de provincies op het thema internationalisering voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

Opgave in relatie tot Europa

De Eurodeltametropool positioneren in discussies als relevant schaalniveau voor het aanpakken van Europese maatschappelijke opgaven. Hiervoor is het belangrijk om deze opgave scherp op de agenda krijgen in Brussel, door de opgave bij DG Regional & Urban Policy te agenderen.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Vervolgacties in het kader van het bod m.b.t. internationalisering in het kader van NOVI.
2. Organiseren aandacht voor de Eurodeltametropool als relevante schaal voor het aanpakken van Europese maatschappelijke opgaven tijdens het GS-werkbezoek aan Brussel (juni 2018), bijvoorbeeld gesprekken plannen met PV Vlaanderen, Noordrijn-Westfalen en Benelux-unie.
3. Resultaten van de genoemde acties in het rapport presenteren in oktober 2018 tijdens het IPO-jaarcongres in Brussel tijdens de EU Week of the Regions & cities en in november 2018 in het Vlaams-Nederlandse Delta Congres en EGTC Rhine-Alpine Assembly in Den Haag. Hiertoe relevante personen uit de Europese Instituties uitnodigen.

Opgave 5: Klimaatbestendige Delta

Verantwoordelijk bestuurder:
Rik Janssen

Klimaatverandering en bodemdaling hebben een groot effect op de ruimtelijke kwaliteit, functionaliteit, economische vitaliteit en leefbaarheid van Zuid-Holland. Zuid-Holland is door haar ligging onder zeeniveau en tussen grote rivieren, slappe bodemgesteldheid en sterke mate van verstedelijking extra kwetsbaar voor klimaatverandering. De ambitie om een klimaatbestendige delta te zijn/worden, betekent dat ruimtelijk ingrijpen zich zal moeten aanpassen aan de omstandigheden van klimaatverandering en bodemdaling. Adaptatie vraagt om innovatieve nieuwe technieken en toepassingen. Onze kennis en expertise t.a.v. watermanagement speelt hier een grote rol in. Energietransitie en duurzaamheid zijn opgaven die nauw samenhangen met deze opgaven en samenwerking biedt kansen.

Naast de hierboven genoemde opgaven, lopen er reguliere trajecten waar de provincie inzet op pleegt, bijv. de Kaderrichtlijn Water, de Europese Adaptatiestrategie, regelgeving m.b.t. waterkwaliteit.

Opgave in relatie tot Europa

De provincie is in Europees verband actief op dit dossier omdat de uitdagingen ook buiten onze regio spelen. Samenwerking met andere regio's draagt bij aan kennis- en ervaring uitwisseling. Dit doen we door deel te nemen in netwerken zoals het European Innovation Partnership (EIP) on Water.

Ten tweede ontwikkelt Europa beleid dat van invloed is op water gerelateerde dossiers en bieden Europese subsidieprogramma's fondsen voor innovatieve projecten. De provincie neemt deel in enkele lopende projecten.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Uitvoering geven aan lidmaatschap EIP-Water: voorbereiding stuurgroep en jaarlijkse conferentie EIP-Water;
2. Evaluatie Kaderrichtlijn Water (KRW): De evaluatie-periode loopt van het vierde kwartaal 2017 t/m het derde kwartaal van 2019. Tevens zal de richtlijn stedelijk afvalwater worden geëvalueerd. Zuid-Holland zal actief haar standpunt m.b.t. de beoordelingssystematiek inbrengen.
3. Evaluatie Europese Adaptatiestrategie; stakeholdersbijeenkomst en consultatie (via IPO lijn); stakeholdersbijeenkomst en consultatie.
4. Volgen en reactie leveren op voorstel voor regelgeving minimumkwaliteitseisen hergebruik van water (in samenwerking met partijen uit het Coastar consortium)
5. Zuid-Holland zal een Europese top over bodemdaling/klimaatadaptatie organiseren (2018); Het verbinden van het EU-LULUCF spoor aan het Zuid-Hollandse beleid voor omgaan met bodemdaling is een belangrijke prioriteit. (Het gaat hier met name om de boekhoudregels van de LULUCF verordening en op welke manier deze worden toegepast.)
6. Uitvoering geven aan samenwerking met regio Lombardije.
7. Invulling geven aan paragraaf internationale samenwerking vanuit convenant met Deltares.

Projecten binnen Europese Fondsenprogramma's:

1. Deelname Interreg 2SEAS project **STAR2Cs** als observer partner: de resultaten van het project kunnen vroegtijdig gebruikt worden bij het formuleren van provinciaal klimaatbeleid (geen eigen inbreng activiteiten of financiële verplichtingen)
2. Interreg North Sea Region project **FRAMES** uitvoeren conform planning. De provincie is Lead Beneficiary (uitvoeren projectmanagement, financieel management, communicatie en disseminatie) Beneficiary: uitvoeren pilot Alblasserwaard. Looptijd tot 1 maart 2020.
3. Deelname aan het door Lead partner KWR Water in september 2017 ingediende Horizon 2020 projectvoorstel **Nextgen**. Nextgen richt zich op circulaire economie, water en energie. De Europese Commissie heeft op 4 december 2017 bekend gemaakt dat het project positief is beoordeeld en nu de status van "Grant Agreement preparation" kan ingegaan. Formele besluitvorming volgt in 2018.

Opgave 6: Transitie naar de “next economy”

Verantwoordelijk bestuurder:
Adri Bom-Lemstra
Jeannette Baljeu (Vanguard)

De provincie zet in op de transitie van de economie via digitalisering en verduurzaming (smart manufacturing/industrial modernisation) Om deze transitie te realiseren, is onderzoek nodig en moeten nieuwe waardeketens worden ontwikkeld. Technologische ontwikkelingen en innovaties gaan gepaard met deze ontwikkelingen. De provincie stimuleert dit door financiering van fieldlabs (praktijkomgevingen waar bedrijven en kennisinstellingen innovatieve oplossingen ontwikkelen en testen).

Opgave in relatie tot Europa

Versterking positie Zuid-Hollandse sectoren in Europese waardeketens door deelname in netwerken zoals Vanguard en verwerven financiering en kennisuitbreiding door deelname aan relevante Europese projecten.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Fieldlabs: verwerven Europese financiering, bouwen netwerk met complementaire fieldlabs in EU, inzet fieldlabs voor bouwen Europese waardeketens, met name via Vanguard Initiative
2. Lobby voor de Europese Fondsen post 2020
3. (Her)formulering en uitvoering strategie voor Vanguard Initiative
4. Deelname aan On Site Deep Dive S34Growth (30/31 januari in Zuid-Holland), EP lid aanwezig
5. Deelname aan Knowledge for Innovation network en follow-up Innovation Summit

Projecten binnen Europese Fondsenprogramma's:

1. Uitrol financiering Field labs project binnen Kansen voor West
2. Smart Pilots (Interreg)
3. S34Growth (Interreg)

Opgave 7: Versterking Aerospace cluster

Verantwoordelijk bestuurder:
Adri Bom-Lemstra

Bij Aerospace gaat het om luchtvaartbouw, ruimtevaart en Unmanned Aerial Vehicals (drones). De Aerospace Agenda Zuid-Holland 2016-2025 is de strategische regionale agenda van de industrie en kennisinstellingen die is samengesteld door een kopgroep uit de industrie en kennisinstellingen als de TU Delft. Deze agenda geeft een breed overzicht van de gedeelde uitdagingen en kansen die de luchtvaart, Unmanned Aerial Vehicals (drones) en de ruimtevaartsector in Zuid-Holland met elkaar verbinden.

Aerospace is een kansrijke subsector van de Hightech:

- 157 Aerospace bedrijven in Zuid-Holland
- 7.320 directe banen en 12.500 indirecte high tech banen in de diverse supply chains
- Aerospace = meer dan 20% van totale werkgelegenheid high tech in Zuid-Holland (circa 100.000 banen in totaal)
- Zuid-Holland kan uitgroeien tot de motor voor de Aerospace industrie van Nederland
- Aerospace is een driver voor innovatie in andere sectoren.

Opgave in relatie tot Europa

Versterking van de cluster door te verkennen of Europese programma's een mogelijkheid bieden voor kennisontwikkeling en projectfinanciering.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

Vliegtuigbouw:

1. Identificeren van een pilotproject dat de synergie aantoont tussen Clean Sky en regionale instrumenten, zoals EFRO. De provincie Zuid-Holland heeft medio vorig jaar een MoU met [Clean Sky Joint Undertaking](#)* getekend.
2. Scannen van Call's Clean Sky (door IQ en Holland Instrumentation) om te bezien voor welk MKB uit onze regio dit mogelijk interessant is. En ze hier op te attenderen. Vervolgens kan RVO geïnteresseerde MKB verder wegwijs maken richting Clean Sky programma.

Ruimtevaart:

1. In kaart brengen na gespreksronde met onder meer de PV, NSO en ministerie EZK wie wat doet als het gaat om Europese lobby en de aansluiting van het ruimtevaart cluster op de H2020 programma's? Is er sprake van witte vlekken en kan PZH hierbij een rol spelen?
2. Beoordelen of deelname aan NEREUS nog steeds gewenst is.

**Clean Sky Joint Undertaking is de uitvoeringsorganisatie van de Europese commissie voor de uitvoering van het Clean Sky programma (een programma in het kader van Horizon 2020). Het doel is om via innovaties in de vliegtuigbouw de uitstoot van CO₂, NO_x en lawaai met 20-30% ten opzichte van de huidige generatie vliegtuigen te verminderen.*

Opgave 8: Versterking tuinbouwcluster in Zuid-Holland

Verantwoordelijk bestuurder:
Adri Bom-Lemstra

De sector vervult een cruciale rol bij maatschappelijke uitdagingen op het gebied van voedselveiligheid, voedselzekerheid, duurzame energie en bio-economie. In het kader van Greenports 3.0 is het de ambitie van bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen om toe te werken naar een samenhangend netwerk van greenports dat via de mainports verbonden is met de wereld. Dit samenhangend netwerk draagt bij aan voedsel, welbevinden en gezondheid voor West-Europa, én exporteert wereldwijd tuinbouwkennis en agrologistieke concepten naar megacities. De economische positie hiervan staat in internationaal opzicht onder druk. Er is een impuls nodig om als Greenport Holland straks een leidende positie in de wereld te kunnen behouden. De Impulsagenda die is opgesteld om hier uitvoering aan te geven kent ook een internationale insteek.

Opgave in relatie tot Europa

De positie van de glastuinbouw in de Europese beleidsontwikkeling is niet sterk. De opgave is glastuinbouw te positioneren in Europese beleidskaders. Dit doen we onder andere door actief te worden binnen relevante netwerken (Eriaff) en tegelijkertijd een mogelijke lobbybehoefte gaan verkennen. Daarnaast is positionering binnen Europese beleidskaders relevant om gebruik te kunnen maken van Europese co-financieringsmogelijkheden.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. ERIAFF netwerk: versteviging en professionalisering ERIAFF netwerk. Een aantal technical meetings in het netwerk organiseren om te leiden naar een MoU die tijdens de jaarconferentie in juni 2018 in Finland kan worden getekend. De technical meetings worden georganiseerd i.s.m. Toscane & Noord-Holland.
2. Binnen het ERIAFF wordt tevens getracht om een subnetwerk tuinbouw op te richten, dit willen we doen via het NEFERTITI project. Invulling van het project wordt duidelijk bij de kick-off meeting in januari 2018. Opzetten van het sub netwerk tuinbouw binnen ERIAFF is nodig voor de uitvoering van het project Nefertiti.
3. Follow up handelsmissie Italië: ontvangst delegaties in NL, in eerst plaats betekent dit een bezoek ontvangen uit Italië.
4. Verkenning naar noodzaak lobby in Brussel betreffende (bedekte) tuinbouw, positioneren glastuinbouw in Europese beleidskaders, o.a. via lobbygroep Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen.
5. Opstart werkgroep EU Greenport West-Holland. Door samenwerking met het bedrijfsleven kunnen we onze EU inspanningen beter afstemmen op hun wensen.

Opgave 9: Behoud biodiversiteit en uitvoering Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Verantwoordelijk bestuurder:

Han Weber

Als provincie koersen we op het behouden en versterken van natuurgebieden, soortbescherming en blijvend beheer. Deze opgave is nauw verbonden aan Europa via bijvoorbeeld de vogel- en habitatrichtlijnen en aangezien de provincie als bevoegd gezag geldt voor o.a. de vergunningverlening in het kader van Natura 2000.

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is van grote invloed op de agrofoodsector in Zuid-Holland. Het beleid heeft als doel ervoor te zorgen dat er voldoende voedsel tegen een redelijke prijs wordt geproduceerd in de Europese Unie. Via het Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP) 3 zetten we in op gebiedsgerichte innovatie binnen de landbouw sector.

Opgave in relatie tot Europa

In 2017 is de Europese Commissie gestart met een discussie over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020. In het voorjaar van 2018 zal de Commissie een Mededeling publiceren. Belangrijke aandachtspunten zijn: gevolgen van de Brexit voor het EU budget, bijdragen aan duurzame ontwikkelingsdoelen, het klimaatakkoord van Parijs, vereenvoudiging van de regels en meer ruimte voor de lidstaten in de uitvoering van het GLB (subsidiariteit). De provincie volgt de in IPO-verband uitgezette lijn waarbij de volgende prioriteiten voor het nieuwe GLB zijn geformuleerd: kringloopsluiting, stimuleren regionale voedselketens, agrobiodiversiteit, verbetering van de waterkwaliteit, afremmen van bodemdaling en bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van Parijs.

Bij de Uitvoering van Europese wet- en regelgeving krijgen provincies vanuit gedecentraliseerde taken op het gebied van natuur een zwaardere rol als mededepartement in het besluitvormingsproces van de Europese Raad.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. IPO-lijn volgen bij lobby voor GLB; In 2017 is de Europese Commissie gestart met een discussie over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020. Op 1 december 2017 heeft de Commissie de Mededeling "The Future of Food and Farming" gepubliceerd. Belangrijke thema's zijn: bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen, het klimaatakkoord van Parijs, vereenvoudiging van de regels en meer ruimte voor de lidstaten in de uitvoering van het GLB (subsidiariteit).
2. Uitvoering geven aan Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP) 3
3. Uitvoering in IPO verband van de pilot Biodiversiteit in het kader van de rol van de provincies als mededepartement in de besluitvorming door de Europese Raad.

Opgave 10: Transitie naar een circulaire biobased economy

Verantwoordelijk bestuurder:
Adri Bom-Lemstra

Vrijwel alle facetten van ons dagelijks leven gaan gepaard met energieverbruik en CO₂-uitstoot. Zuid-Holland is groot in (petro)chemie en logistiek. Dat maakt ons extra afhankelijk van fossiele bronnen. Alle nu beschikbare CO₂-arme energiebronnen en technologieën zijn nodig om het tij te keren. Daarnaast hebben we innovatie nodig om de doelen van 2050 te halen. Om deze nieuwe context te realiseren is onderzoek nodig en moeten nieuwe waardeketens worden ontwikkeld.

Opgave in relatie tot Europa

Vanuit het rapporteurschap voor het Comité van de Regio's van toenmalig gedeputeerde Rogier van der Sande heeft de provincie Zuid-Holland zich goed gepositioneerd binnen de beleidsontwikkeling in Europa op het gebied van de bioeconomy. Dit heeft geleid tot Europese kaders en initiatieven waarbij de regio's een belangrijke rol hebben gekregen. Op het gebied van Europese financiering zijn specifieke programma's en instrumenten voor de biobased economy ontwikkeld. De uitdaging ligt er nu om hier regionale spelers goed op aan te sluiten.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Evaluatie deelname aan de Bio Economy Pilot binnen Vanguard Netwerk (in samenwerking met regio Lombardije).
2. Benutten van kansen van Europese financiering voor regionale initiatieven op het gebied van de biobased economy, onder andere samen met Innovation Quarter.

Opgave 11: Energiesystemen van de toekomst een stap dichterbij brengen

Verantwoordelijk bestuurder:
Han Weber

In opdracht van de Energy Innovation Board Zuid-Holland werkt het innovatie-smaldeel van het provinciale energietransitie team in 'triple helix'-verband aan energie-innovaties die nodig zijn om tijdig aan de Parijs-klimaatdoelstellingen te voldoen. We focussen ons op het energiesysteem van de toekomst. We hanteren daarbij de voorlopige werktitel 'Smart Multi Carrier Grid'. 'Smart' staat voor het slim balanceren van vraag naar en aanbod van energie, met behulp van ICT. 'Multi Carrier Grid' staat voor samenhang en ook omzetting tussen de energiedragers warmte, elektriciteit en 'high density energy carriers' en de infrastructuur die daar voor nodig is.

Naast de projecten in relatie tot energiesystemen, loopt er een lobbytraject via het IPO op energietransitie. In maart 2017 is een gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland' aangeboden aan het nieuwe kabinet. Dit vergt een goede organisatie van de energietransitie op Europees, nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal niveau. De Energieagenda die het Rijk heeft vastgesteld, stelt dat de realisatie van de energietransitie in hoge mate ook een regionale en lokale opgave is.

Opgave in relatie tot Europa

De opgave in relatie tot Europa is tweeledig. Ten eerste kijken we naar het benutten van Europese instrumenten voor innovatie, demonstratie en opschaling als het gaat om cofinanciering voor planuitwerking en realisatie van concrete projecten. Daartoe zal eerst een flinke slag moeten worden gemaakt met businesscases (financial engineering). Ten tweede voeren we lobby via de IPO lijn om invloed uit te oefenen in Europa. De boodschap is: De Nederlandse provincies zetten zich ook door middel van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie in voor een terugdringing van de CO2 uitstoot. Zij willen graag zelf zoveel mogelijk invulling geven aan de 'hoe' vraag, zodat deze zich kan toespitsen op de lokale omstandigheden (samen met gemeenten, waterschappen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties). Bij verhoging van de ambitie, bijvoorbeeld naar de in het regeerakkoord voorgestelde 55% CO2 besparing in 2030, zullen hier wel extra middelen en randvoorwaarden op niveau van de lidstaat en Europees niveau aan verbonden moeten worden om dit te kunnen bewerkstelligen.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Warmte (met name geothermie); Opstellen businesscases voor indiening bij Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Commissie.
2. Duurzame energie-systeemintegratie (Smart Multi Carrier Grid); Opstellen businesscases voor indiening bij Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Commissie.
3. Lobby via de IPO-lijn.
4. Uitvoering geven aan het Climate KIC partnership.

Projecten binnen Europese Fondsenprogramma's:

1. Interreg-2 Seas project **MET-Certified** (uitvoeren observer tasks). Het project richt zich op de ontwikkeling van internationaal erkende normen en certificatieschema's voor technologieën op het gebied van getijde-energie.

Opgave 12: Bevorderen van (duurzaam) transport

Verantwoordelijk bestuurder:
Floor Vermeulen
Rik Janssen (Duurzaam transport)

Zuid-Holland is een internationaal transportknooppunt. Onze welvaart danken we grotendeels aan goederenstromen vanuit de haven en industrie en producten vanuit de land- en tuinbouw die de provincie in en uit gaan. Economische groei zorgt voor toenemende drukte op de infrastructuur, zowel wat betreft goederenverkeer als woon-werk verplaatsingen. Uit internationale onderzoeken blijkt dat het potentieel sterker benut kan worden door de steden en economische clusters met hun afzonderlijke kwaliteiten beter te verbinden. Voor de concurrentiepositie is niet alleen een goede bereikbaarheid via (vaar- en spoor)wegen van belang, maar ook steeds meer via de digitale infrastructuur. Zuid-Holland moet optimaal verbonden zijn en blijven met regionale, landelijke en internationale centra: de best bereikbare provincie van Nederland.

Er liggen grote kansen in verbinding van de mobiliteitsopgaven met de verstedelijkingsaanpak, economische transitie en energievernieuwing. Wij willen de gehele mobiliteitssector schoner maken en verduurzamen, om de nationale doelstellingen voor klimaat en luchtkwaliteit te halen.

Opgave in relatie tot Europa:

Corridors

De provincie zet in op samenwerking met Noordrijn Westfalen en Vlaanderen (Antwerpen haven) met als doel gezamenlijk de transitie-opgaven (klimaat, energie, nieuwe economie) op te pakken. Deze regio's zijn met elkaar nauw verbonden (corridors) en nauwere samenwerking heeft toegevoegde waarde om de regio's verder te versterken doordat de opgaven op een grotere schaal worden aangepakt, met meer partijen, nieuwe kennis en ruimere financieringsbronnen. Daarnaast wordt actief samenwerking gezocht met partners aangesloten bij de corridor Rhine-Alpine.

Binnenvaart

Ten opzichte van andere vervoersmodaliteiten is de binnenvaartsector achtergebleven bij het reduceren van uitstoot en de ontwikkeling van schone technologie, mede doordat schepen en motoren lang mee gaan. Verduurzaming van de sector (schonere binnenvaart) gaat gepaard met slimmere logistiek, een sterkere economie en bescherming van de kwaliteit van onze leefomgeving.

De focus daarbij ligt op (1) het verschoneren van het schip, (2) een betere positie van de binnenvaart in logistieke ketens, en (3) verbeterde infrastructuur in de vorm van o.a. vaarwegen, kades, en natte bedrijventerreinen.

In 2018 zal ingezet worden op samenwerking binnen netwerken als Union International des Transports Publiques (UITP), TEN-T, EGTC, Vlaams Nederlandse Delta. Daarnaast zal Zuid-Holland haar standpunt inbrengen bij Europese wet- en regelgevingstrajecten en geven we uitvoering aan een aantal Europese projecten.

Inzet in netwerken en beleidsbeïnvloeding:

1. Samenwerking verder vormgeven binnen Fuel Cells and Hydrogen Joint Undertaking. Dit is een publiek-privaat partnerschap voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstraties voor waterstofenergie met als doel de marktintroductie van waterstof te versnellen. Dit is een belangrijke samenwerking voor de provincie om de opschaling van waterstofbussen te realiseren en hier in consortiaverbanden EU-subsidie voor te vinden.
2. PZH organiseert in het kader van lidmaatschap Union International des Transports Publiques (UITP) een event rondom 'personenvervoer over water' in 2018. Gepoogd wordt om dan ook de eerste elektrisch

aangedreven fast ferry naar Brussel en later ook naar Zuid-Holland te halen voor promotie en tests (PZH in de lead).

3. Op 6 juni 2018 staat de volgende European Grouping of Territorial Cooperation (EGTC) Rhine-Alpine General Assembly gepland in Brussel waarna op 7 juni de EGTC Conferentie wordt gehouden in het Comité van de Regio's. Inzet van PZH wordt verwacht in nauwe samenwerking met het secretariaat van het netwerk.
4. PZH organiseert eind 2018 de EGTC-vergadering in Zuid-Holland met de mogelijkheid om deze bijeenkomst (als internationaal netwerkmoment) te combineren met de jaarvergadering van de Vlaams Nederlandse Delta. De jaarconferentie van VND staat gepland op 7 november met als thema de Corridor Rotterdam-Antwerpen.
5. PZH organiseert samen met provincie Gelderland een excursie voor & met Noordrijn Westfalen in Zuid-Holland in 2018.
6. Trans European Network for Transport [TEN-T] Days 2018 worden van 25-27 april gehouden in Ljubljana, Slovenië. Dit event is de grootste conferentie inzake transportcorridors in Europa. Bestuurlijke aanwezigheid van Floor Vermeulen en Rik Janssen wordt voorbereid alsmede inhoudelijke positionering PZH.
7. Verkenning doen naar deelname aan een project met de gemeente Rotterdam en TNO binnen de KIC Urban Mobility.
8. Verkenning doen naar meerwaarde lidmaatschap European Cyclist Federation (ECF).
9. Verkenning doen naar meerwaarde aansluiting bij POLIS.
10. Het onlangs door de EC gepubliceerde "pakket voor schone mobiliteit" omvat onder meer mogelijkheden om in de EGTC corridor te investeren (o.a. voor alternatieve brandstoffen). Hierop zal actief inzet worden gepleegd.
11. De fitness check van de Europese luchtkwaliteitsrichtlijnen (2004/107/EG en 2008/50/EG) wordt begin 2018 door DG ENVI gepubliceerd. Deze consultatie wordt door het AIR netwerk en mogelijk ook in Randstadverband opgepakt. De provincie Zuid-Holland neemt hier actief deel aan.

Projecten binnen Europese Fondsenprogramma's:

2. De provincie Zuid-Holland is lead partner binnen het project Clean Inland Shipping (**CLINSH**) en zal uitvoering geven aan het project; **CLINSH is** een demonstratieproject dat de effectiviteit en kosten van emissie reducerende technieken, alternatieve brandstoffen en walstroom vanuit de praktijk in kaart brengt.
3. Deelname aan het project **JIVE2-call** (met de provincies Noord-Brabant en Groningen) om 50 waterstofbussen op de weg te brengen, waarvan 20 in de provincie Zuid-Holland.
4. Uitvoering project **3MOTION**, betreft Europese cofinanciering voor de aanschaf van (inmiddels bestelde) 4 waterstofbussen.
5. Deelnemer binnen project Vital Nodes.